

Rádi bychom v krásné krajině zanechali stopu, po níž půjdou i další generace

Máchovo jezero je ikonické místo. Nejen pro milovníky vodních sportů, nejen pro ty, kteří potřebují k odpočinku vodu a její chladivé osvěžující pohlazení. Máchovo jezero je turistický ráj. V létě sem, do Doks a přilehlých lokalit, přijíždějí násobky těch, kteří zde trvale bydlí. Například hotel Port je přes letní prázdniny skoro trvale obsazen do posledního místa. Ostatně, kdo by nechtěl ubytování na břehu, odkud je přes písčitou pláž jen pár kroků do klidné vody?

Máchovo jezero však, aby mohlo nabídnout optimální podmínky pro rekreanty, a zároveň udržovalo sebe sama jako přírodní soustavu odpovídající měřítkům chráněné krajinné oblasti, nemůže zůstat bez odborné pomoci člověka. Stará se o ně Obecně prospěšná společnost Máchovo jezero, jejímiž zakladateli jsou Město Doksy, Regio Máchova kraje (dnešní Regata Máchovo jezero, a.s.), Regata Čechy, a.s., Občanské sdružení pro rozvoj Starých Splavů a Petr Staněk, provozující Camp Borný. Nejvýznamnějším partnerem obecně prospěšné společnosti je pak Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

Máchovo jezero zrcadlí úsilí o čistotu vody

Co je cílem? Zdánlivě prostá otázka, na niž je i jednoduchá odpověď, jejíž podstatou je však soustavná práce, která nezačíná ani nekončí. „Pečovat o Máchovo jezero tak, aby mohlo dál co nejlépe sloužit turistům, sportovcům, nakonec i podnikatelům a firmám, jež v jeho okolí působí, a rovněž podporovat procesy vedoucí k samovolné obnově vodních a mokřadních ekosystémů, to je naší snahou,“ vysvětlil Jiří Holub, ředitel Obecně prospěšné společnosti Máchovo jezero a místostarosta Města Doksy. „Avšak nejen to. Děláme vše pro to, aby sem lidé jezdili rádi, aby se jim tu líbilo, měli tu pocit bezpečného koupání, odpočinuli si zde.

A vrátili se. Usilujeme o zkvalitnění a rozvoj infrastruktury pro ekologicky šetrné formy cestovního ruchu, uchování a zvyšování kvality životního prostředí a udržitelného rozvoje tak, aby místní obyvatelé profitovali z tohoto odvětví, zároveň chceme chránit jezero před civilizačními vlivy, které by mu mohly ublížit. Samozřejmostí je třeba monitoring kvality vody v jezeře, máme záchranné programy pro ohrožené druhy vodních rostlin a živočichů, bráníme šíření invazních druhů a geograficky nepůvodních organismů,“ doplnil Jiří Holub.

Tvorba environmentálně orientované poptávky po využívání potenciálu území je další nedílnou součástí snahy udělat pro region něco užitečného.

Historie Máchova jezera sahá až do druhohor, zůstalo jako pozůstatek oceánu. Rašelinový mokřad byl za vlády Karla IV. přehrazen a v roce 1366 došlo k založení Velkého rybníku u Doksy. Dnes je Máchovo jezero největším rybníkem v Libereckém kraji a zaujímá neuvěřitelných 284 hektarů. Objem vody je zhruba 6,5 milionu metrů krychlových. Jezero není bezodné, maximální hloubka je 5,1 metru, ta průměrná 2,2 metru. Povodí zaujímá rozlohu 97,4 km².

Máchovo jezero patří do gesce Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, která je v roce 2012 pronajala do užívání Městu Doksy, a to uzavřelo s OPS Máchovo jezero mandátní smlouvu na správu jezera.

Málokdo možná ví, že se Doksy staly ve 30. letech minulého století lázeňským městem a Staré Splavy významným letoviskem,

Jiří Holub

kam mířila za odpočinkem řada movitých lidí z větších měst, zvláště z Prahy. Mácháč proslavila 60. a 70. léta, kdy se na břehu otevřela řada rekreačních středisek. Dnes přijíždějí do zdejších hotelů, penzionů, apartmánů tisíce návštěvníků rok co rok. Koupání, plavání, jachting, windsurfing, paddleboarding, rybolov. To je hlavní orientace tohoto úchvatného místa. K tomu připočtete cykloturistiku i houbaření nebo jen tak odpočinkové toulání se krajinou...

Od tesaříka alpského až po nánosy bahna

Turistický ruch a ochrana přírody – jednoznačné spojení. Kraj Karla Hynka Máchy patří dnes k Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj. Proč? Jiří Holub argumentoval jednoznačně: „Nejde jen o Máchovo jezero, ale i o další ploché pánve s četnými rybníky, rašeliníšti a slatinami. Vyskytují se zde vzácné rostliny i živočišné druhy, je tu vyhlášená ptačí rezervace. Toto místo je součástí České křídové tabule a poskytuje dobré podmínky pro akumulaci kvalitních podzemních vod. Druhá biodiverzita je vysoká – žije zde tesařík alpský, hnízdí sokol stěhovavý, čáp černý, kulíšek nejmenší, mláďata tu vyvádí i orel mořský. Toho si musíme vážit a vytvářet takové podmínky života, abychom tyto vzácnosti uchováli dalším generacím.“

OPS Máchovo jezero a Město Doksy nechaly v uplynulých deseti letech vypracovat dvě studie, mapující stav vodních ekosystémů a kvalitu vod v povodí Máchova jezera. Oběma předcházela analýza sedimentů v jezeře a návrh opatření k zamezení masového rozvoje sinice. Co z toho vyplynulo? Jiří Holub vysvětlil: Bylo třeba odbahnit předhrázkou Máchova jezera, kam ústí Robečský potok, kde byly velké nánosy bahna až 80 cm vysoké se značným množstvím živin, především fosforu, který sinice potřebují. Tuto složitou a nákladnou akci zajistila Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. My se různými zásahy snažíme přisun živin Robečským potokem omezovat. Kontrolujeme a pečujeme o nakládání s odpadními vodami v Doksech. Rozšířili jsme běžný monitoring

kvality vod na potocích a rybnících položených výše nad Máchovým jezerem. Také bylo nutno změnit rybí obsádku v jezeře, více upřednostňujeme vysazování dravých ryb. Myslím, že je za námi vidět kus dobré práce. Nikdy však nebudeme moci říci, že jsme zcela hotovi. Počasí, klimatickým změnám poručit neumíme, a ty rovněž hodně ovlivňují kvalitu vody v jezeře,“ pokračoval Jiří Holub.

Pro rybáře štika, sumec i candát

Obliba Máchova jezera roste. Rozšiřuje se nabídka sportovních i společenských aktivit v průběhu celého roku. Vše začíná již v dubnu. Čtvrtým rokem je na Máchově jezeře obnovena tradice sportovního rybolovu a rybaření si zde mohou užívat jak zkušení rybáři, tak i široká veřejnost. K lovu totiž stačí zakoupení povolenky a dodržování rybářského řádu pro Máchovo jezero. „A rybaření se stává oblíbeným odpočinkem nejen pro starší, ale rovněž mladší generaci. Právě proto jsme od roku 2015 obnovili sportovní-rekreační rybolov,“ přidal pár slov Vladimír Reichert, předseda představenstva společnosti Regata Máchovo jezero.

Důležité je zmínit, že v roce 2014 byl na Máchově jezeře uskutečněn poslední výlov. Došlo tím k částečné regulaci bílé ryby a od roku 2015 je pravidelně doplňována populace dravců jako štika, sumec, candát. V omezeném množství i kapr. Dravci regulují množství bílé ryby, a dochází tak k harmonizaci prostředí, které se pak vlastně reguluje samo. Je to to nejlepší, čeho lze dosáhnout. Pro úplnost dodáme, že se jezero vypouštělo s ohledem na celkovou rekonstrukci výpusti, aby se mohlo nainstalovat nové výpustní zařízení a lépe se s vodou manipulovalo. Stálo to celkem 30 milionů korun. Pro rybářské odborníky to byla výjimečná příležitost, jak zmapovat dění pod vodou a stanovit, co dál. Zbavit tak obrovitou nádrž vody totiž není jen tak, a rozhodně se nebude brzy opakovat.

Po letitém úsilí výsledky přicházejí. Výrazně klesly objemy fosforu vnášeného do jezera. To je to nejzásadnější. Sinice ztrácejí půdu pod nohama. S optimalizací rybí obsádky se mění poměr mezi zooplanktonem a fytoplanktonem v jezeře a blíží se rovnováze. Koupání se stalo bezpečným a Mácháč nabral další jedničkové reference.

Ilja Šedivý

Vladimír Reichert

Vladimír Bureš

K začátku rybářské sezony na Máchově jezeře již tradičně patří rybářské závody. Jejich čtvrtý ročník byl letos naplánován na 11. květen. Z minulých let zůstává počet závodníků omezen na 60 rybářů, a je tedy třeba včasná registrace – nejlépe e-mailem na info@opsmachovojezero.cz.

„Prodej povolenek začal již 15. března, jsou k dispozici roční, víkendové, týdenní či denní a zakoupit si je lze v Doksech v infocentru či v prodejně rybářských potřeb Neufish. Od května bude možno pořídit krátkodobé povolenky i na dalších místech: v Regatě Máchovo jezero, v hotelu Port (pouze pro ubytované), kempech Andrea a Karolínka a v infocentru ve Starých Splavech,“ upřesnil Vladimír Reichert. Místní rybářský řád určuje celkem šest úseků vyhrazených pro sportovní rybolov ze břehu, kde lze chytat na udici od 1. dubna do 30. listopadu 2019. Lov z loděk je po loňském zkušebním období definitivně povolen, a to v termínu od 1. září. do 30. listopadu. Zakázáno je používání echolotů a plavidel se spalovacími motory.

A Jiří Holub doplnil: „Řada rybářů si našla na jezeře svůj oblíbený způsob lovu. Také rybáři ze vzdálenějších míst se k nám vracejí opakovaně. Většina z nich je s rybolovem spokojena. Mnozí si ulovili i svoji pěknou rybu, jak je vidět z úlovkových lístků. Tam se objevují nejen kapři velcí 70–80 cm, štiky 80–100 cm, sumci již přes 130 cm, ale i krásní boleni, okouni a další druhy ryb. Od výlovu v roce 2014 jsme do jezera postupně nasadili ryby za více než 500 000 korun. Zkvalitňování rybi obsádky, dorůstání vysazených ryb, dosazování nejen dravců, ale i trofejních kaprů; to vše by mělo

vést k tomu, že následující sezony budou stále lepší a zajímavější.“

Čtveřice lodí a vaše nápady

„Nezahálí ani lodní doprava, která třeba na letošní Velikonoce již po několikáté naplánovala okružní plavby výletní lodí Hynek. Začali jsme na Velký pátek 19. dubna a pokračovali každý den až do Velikonočního pondělí, kdy zde oslavy svátků jara vyvrcholily,“ přiblížil první jarní aktivity Vladimír Reichert. Regata Máchovo jezero provozuje čtyři výletní lodě: Máj, Racek, Hynek a Jarmila. Máj pojme až 250 lidí a větší plavidlo na jezeře neuvidíte. Je, stejně jako Racek, vhodný pro pořádání svateb, firemních večírků, party, nejrůznějších oslav. Jarmila je nejstarší a datum jejího narození je rok 1924. Hynek pojme 70 pasažérů a o letních prázdninách pluje na pravidelné lince mezi sedmi přístavišti.

„Nespoléháme na přesný program od jara do podzimu. Naopak dokáže vyjít vstříc jakémukoli přání – uspořádat pro firmu okružní plavbu se speciálním výkladem o jezeře, občerstvením na přání, nebo s programem šitým na míru dané společnosti,“ sdělil s ochotou sobě vlastní Vladimír Reichert. „Protože loni před Vánoci bylo poměrně teplo a voda nezamrzala, zorganizovali jsme tři adventní plavby v předvánočním stylu. Největší z lodí jsme vánočně vyzdobili, přijelo se svačinkou, hrála hudba, bylo to kouzelné. Nebráníme se žádným dalším nápadům. Připravíme tematicky jakoukoli laděnou plavbu, ať s módní přehlídkou, či jako prezentaci umění výrobců čokoládových pralinek,“ doplnil Vladimír Reichert. Je to šéf, který má rád výzvy i lidskou fantazii. Ta k dobrým

mezilidským i podnikatelským vztahům patří stejně tak jako obchodní korektnost. Oběho je na břehu jezera třeba.

Hotel Port jako průsečík aktivit

Vladimír Bureš, ředitel hotelu Port, je nejen dobrý manažer, ale i známý otužilec, který využívá pro svou kondici i ledovou vodu z Máchova jezera. Být fit mu jistě pomáhá právě v tak náročné profesi, jako je vedení hotelu, což je služba vlastně tak trochu nepřetržitá. V pozici stoprocentní odpovědnosti za čtyřhvězdičkový komplex, k jehož věhlasu není co dodávat, dobrá fyzická kondice patří. Ale zdaleka nejen proto má zájem na tom, aby se pečovat o Máchovo jezero dařilo i do budoucna. „Rádi podpoříme jakýkoli smysluplný podnik, který míří ke kvalitě zdejšího životního prostředí, a tedy i vody v Máchově jezeře. Tento unikát má mnoho předností a o ty je třeba se starat. Proto si i já osobně velmi vážím práce OPS Máchovo jezero. Komfort spojený s koupáním a dalšími rekreačními aktivitami u vody je i pro náš hotel velmi zásadní,“ podotkl. Ilja Šedivý, předseda představenstva společnosti Regata Čechy, již patří i hotel Port, se drží zásady: „Děláme-li něco, o čem jsme přesvědčeni, že je to správné, pak musí být výsledek vidět. A o to nám jde. Nejsme vyhranění ekologové, ani se nechováme jako ti, kterým jde jen o krátkodobé výhody. Rádi bychom spolu s městem Doksy, s OPS Máchovo jezero, kterou jsme spoluzakládali, i s dalšími, kdo se kolem jezera angažují, zanechali v této krásné krajině stopu, po níž budou moci jít i další generace.“

Eva Brixi